

Joanna Derewońko

Wojny w Prusach Wschodnich

Komunikaty Mazursko-Warmińskie nr 2, 217-218

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Joanna Derewońko

Wojny w Prusach Wschodnich

W dniach 29—30 listopada 1994 r. w Ośrodku Badań Naukowych im. Wojciecha Kętrzyńskiego odbyło się sympozjum poświęcone wojnom w Prusach Wschodnich. Organizatorem sympozjum oprócz OBN był Wojskowy Instytut Historyczny w Warszawie oraz Instytut Historii Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Olsztynie.

Pierwszym poruszonym problemem były „Wojny polsko-krzyżackie”. Prof. dr hab. Jan Powierski z Gdańska szczegółowo omówił mało znane w literaturze historycznej konflikty zbrojne między książętami pomorskimi i mazowieckimi a Krzyżakami; swoje rozważania zakończył na roku 1308. Następnie głos zabrał dr Jan Ptak z Lublina, który w referacie „Najazdy litewskie na Warmię w XIII i XIV wieku” ukazał przyczyny i skutki tychże najazdów. Doc. dr hab. Marek Plewczyński z Warszawy w referacie „Wojna księcia na Warmii 1478—1479” skupił się na aspekcie militarnym konfliktu. Mgr Jerzy Teodorczyk, również z Warszawy, zajął się problemem wojen polsko-szwedzkich w latach 1626—1629; referat obejmował działania prowadzone na terenie Prus. Tego zagadnienia, ale w okresie późniejszym dotyczyło wystąpienie prof. dr. hab. Wiesława Majewskiego z Warszawy pt. „Kampania 1656—1657 w Prusach Książęcych i na Warmii”. Dopełnieniem tematu było przedstawienie przez prof. dr. hab. Stanisława Achremczyka z Olsztyna mało znanego w historiografii wątku ataku wojsk szwedzkich na Prusy w latach 1678—1679.

Dr Michał Klimecki z Warszawy przeniósł zgromadzonych w czasy późniejsze. Jego referat dotyczył kampanii napoleońskich w Prusach Wschodnich, zwłaszcza w roku 1807. Uzupełnieniem tego tematu było wystąpienie dr. Norberta Kasparka z Olsztyna pt. „Wojsko polskie w Prusach Wschodnich w latach 1807—1813”. Po wystąpieniach miała miejsce dyskusja. Jako pierwszy zabrał głos mgr Sławomir Augustowicz z Olsztyna, który nie zgodził się z niektórymi tezami prof. Majewskiego; wątpliwości dotyczyły liczebności Tatarów oraz przebiegu bitwy pod Prostkami. Wokół tych problemów wywiązała się żywa wymiana zdań. Prof. Powierski i dr Jerzy Sikorski uzupełnili wystąpienie dr. Ptaką. Zakwestionowali możliwość istnienia tylko dwóch dróg najazdów litewskich na Warmię w XIII i XIV w. Do wystąpienia mgr. Teodorczyka krytycznie odniósł się Krzysztof Milewski z Olsztyna, którego uwagę zwrócił brak w referacie wzmianki o działaniach morskich, w tym i o bitwie pod Oliwą.

Drugiego dnia sesji mówiono o wieku XX. Prof. S. Achremczyk odczytał referat nieobecnego na sympozjum prof. dr. hab. Mieczysława Wrzoska z Warszawy, którego tematem była „I wojna światowa w Prusach Wschodnich”. Nie przybył do Olsztyna dr Mieczysław Ciepłewicz z Warszawy. Jego pracę „Prusy Wschodnie w polskich planach operacyjnych 1921—1939”, napisaną wspólnie z prof. dr. hab. Piotrem Stawekim, przedstawił prof. Marek Jabłonowski.

Ostatnim tematem olsztyńskiego sympozjum były „Operacje wchodniopruskie Armii Czerwonej 1944—1945”. Autorem referatu był dr Sikorski, który bardzo szczegółowo przedstawił problem działań wojsk radzieckich i niemieckich na terenie Prus Wschodnich.

W dyskusji głos zabrał mgr Cezary Nałęcz z Olsztyna, który podkreślił fakt, iż niewiele uwagi poświęcili referenci sprawom morskim. Mówca zauważył, że omijanie tego zagadnienia zubaża tego typu sympozja, postulował uwzględnienie tematu w przyszłości.

Organizatorzy zapowiedzieli wydanie materiałów posesyjnych olsztyńskiego sympozjum.